*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 134. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 15-го ЛИПНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JULY 15, 1975 No. 134. VOL. LXXXII.

В ЗСА ЗАПОЧАТКОВАНО ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ БОГОСЛУЖЕННЯМИ В ЦЕРКВАХ І ПУБЛІЧНИМИ ЗІБРАННЯМИ

Ню Йорк. — Згідно з проклямацією президента Форда, тиждень 13-19 липня визначений як Тиждень Поневолених Націй. Зв'язані з цим тижнем урочистості почалися в різних містах ЗСА в неділю 13 липня Богослуженнями і публічними зібраннями, які будуть продовжуватися до кінця тижня. В метрополітальному Ню Йорку Богослуження відправлено в катедрі св. Патрика. В Богослуженні взяли участь представники поневолених комунізмом народів з різних континентів. Головним промовцем в катедрі св. Патрика був литовський священик монс. І. Балькунас, який звернув увагу на те, що вільний ще світ не може надіятися на збереження свободи, якщо стільки колись вільних народів мали б остатися у поневоленні. Заплянована політична маніфестація в Центральному парку на площі Бенд Шел не могла, однак, відбутися з уваги на погоду і зливний дощ. На маніфестації мав промовляти конгресмен Маріо Біяджі.

У вівторок, 15 липня перед полуднем делегація Комітету Тижня Поневолених Націй відвідає міську управу і тоді мейор Абрагам Бім підпише проклямацію про Тиждень Поневолених Націй для міста Ню Йорку.

Інформації про започаткування відзначування Тижня Поневолених Націй подала місцева преса, в тому „Ню Йорк Таймс" з 14-го липня, а також повідомлення про Богослуження в катедрі св.Птрика і слово о. І. Балькунаса було передано на телебаченні АВС вечером 13 липня.

А. СОЛЖЕНІЦИН ВИСТУПИВ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ, ЗУСТРІНЕТЬСЯ ЗІ СЕНАТОРАМИ

Ню Йорк. — Безпосередньо після другого успішного виступу Александра Солженіцина на терені ЗСА, тим разом в Ню Йорку, з Вашінґтону наспіло повідомлення про те, що у вівторок, 15-го липня 24 сенаторів з обох партій зустрінеться з російським письменником - дисидентом. Одночасно сенатор Ернест Голлінґс вніс у Сенаті резолюцію, яку підписало 20 сенаторів, пропонуючи, щоб Сенат запросив Александра Солженіцина виступити зі словом на спільному засіданні Сенату і Палати репрезентантів. Сенатор Голлінґс дуже критично висловився про відмову президента Форда прийняти Александра Солженіцина в Білому Домі.

Враховуючи такий розвиток ситуації і неґативну реакцію на рішення президента Форда не зустрічатися з Солженіциним, щоб не „пошкодити" справі детанту з СССР, як про це у свій час було повідомлено з Білого Дому, пресовий секретар Президента повідомив в Чікаго, що якщо Александер Солженіцин виявить бажання відвідати Білий Дім, то його прийме президент Форд.

В неділю 13 липня Александер Солженіцин давав інтерв'ю на телебаченні на програмі НВС „Зустріч з пресою". Упродовж пів години журналісти ставили йому різні питання, на які він відповідав без жодної попередньої підготовки. Журналісти цікавилися такими справами, як вигляди політики детанту між ЗСА та СССР, вимагали уточнення тверджения Солженіцина з його „Листа вождям Советського Союзу" щодо занепаду західньої демократії, як Солженіцин уявляє собі майбутнє СССР і чи справді хотів би повороту стосунків з царського періоду тощо. Була заторкнена також справа можливої його зустрічі з президентом Фордом. В цьому останньому випадку Солженіцин заявив, що він приїхав до ЗСА на запрошення американських профспілок, а не американського уряду і тому ця справа не була пресою точно з'ясована. Він згадав також про свою заплянованy зустріч із сенаторами у Вашінґтоні.

Українська Православна Ліґа цього тижня матиме в Детройті свою конвенцію

Детройт, Міч. — Цього тижня від четверга 15 до неділі 20-го липня ц.р. відбудеться тут 28-ма з черги Конвенція Української Православної Ліґи, яка проходитиме під гаслом: „Зберігаймо віру наших батьків". Головним промовцем на Конвенції буде пані А. Сивулич, перший заступник президента УПЛ і заступник декана для справ студентів в Лафаєт коледжі. Окреме звернення до зібраних делеґатів виголосить Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав.

Поруч з цією Конвенцією відбуде свої наради також молодеча секція Ліґи, яка включає в першу чергу середньошкільну молодь.

У програмі Конвенції, крім звичайних формальностей та порядку нарад передбачені також мистецькі виступи молоді та бенкет і баль в суботу вечором. В п'ятницю і в неділю буде відправлена Архиєрейська Свята Літургія, в якій візьмуть участь делеґати, гості і громадяни з Детройту. Теперішню Екзекутиву УПЛ очолює Павло Чебеняк. Головний Уряд Українського Народного Союзу на цій Конвенції репрезентуватимуть головний радний інж. Анатолій Дорошенко та головний радний та обласний орґанізатор Євген Іванців.

На оселі СУМА відбудеться спортовий табір

Елленвіл, Н. Й. — В неділю, 20-го липня, тут на оселі СУМА відбудеться офіційне відкриття спортового табору, яким керуватиме досвідчений спортовець і керівник фізичного виховання при Головній Управі СУМА Ярослав Петрик. Кромі нього до команди входять ще: Христина Шацкевич — писар, Роман Мельник — бунчужний, Степан Касіяненко — головний інструктор і Любомир Кормелюк, Ірина Куца і А. Скірка — інструктори поодиноких родів спорту. В програмі таборування передбачені: копаний м'яч, відбиванка, всі роди легкоатлетики, плавання, спортові гри, оглядання фахових фільмів і прозірок та теорія спорту. До цього табору принимають юначок і юнаків у віці від 10 до 18 років.

В РИМІ ПОЧАЛИСЯ „УКРАЇНСЬКІ ДНІ"

Чікаґо (М. Д. — телефоном). — Чікаґські паломники в телефонічних розмовах з Риму повідомляють, що „Українські Дні" Святого Року проходять там дуже врочисто при несподівано великій кількості українських прочан з різних країн поселення. Подібно, як і в попередніх Святих Роках, так і теперішній Святий Рік українські прочани відзначили в Римі в днях празника свв. Апостолів Петра і Павла. В Римі того дня, 12-го липня, в базиліці св. Петра при папському престолі український Патріярх Йосиф І, в співслуженні 14-ох владик і 120 священиків та при участі понад 3,000 українських прочан, відслужив архиєрейську Службу Божу. На окрему згадку заслуговує факт, що під час св. Літурґії обидва діякони, о. Роман Набережний і о. Когут, поминали Патріярха Йосифа, а при великому вході із святими тайнами священослужитель поминав „Київсько - Галицького і Всієї Руси патріярха, Блаженнішого Йосифа". Священики і вірні - прочани співали спонтанно молитву за патріярха до музики І. Недільського.

„Безконечно всещедрий Боже
На Патріярха глянь із висот,
Зішли на нього небесні ласки,
На його Церкву і Божий народ.
Хай добра доля з ним завжди буде,
Хай береже його Твоя рука,
Дай йому, Боже, в щасті, здоров'ї
Прожити многі, многі літа".

Текст молитви поширив поміж прочанами настоятель собору свв. Володимира і Ольги в Чікаґо, о. крилошанин Маріян Бутринський під проводом якого приїхала численна група — понад 80 прочан — з цього міста, які привезли численні парафіяльні хоругви.

В неділю, 13-го липня, владики з Канади відслужили в соборі св. Софії святу Літурґію, а по полудні відбувся святковий мистецький концерт.

На понеділок, 14-го липня, заповіджено було спільну авдієнцію у Папи Павла VI. В програмі „Українських Днів" відбудуться збори Богословського товариства та Конгрес мирян, що його скликає Світове Патріярше Об'єднання. Є рівнож сподівання, що відбудеться черговий Архиєпископський Синод.

В „Українських Днях" бракує слідуючих владик: Архиєпископа Митрополита Амвросія Сенишина (ЗСА); Єпископа Андрія Роборецького (Саскатун, Канада); Єпископа Йосифа Мартинця (Бразилія) — усі з уваги на хворобу. З невідомих причин не прибув Єпископ Андрій Сапеляк (Арґентина) та владики з Югославії — Архиєпископ Гавриїл Букатко та єпископ Йоахим Сеґеді.

У понеділок, 14-го липня, аґенство Юнайтед Пресс Інтернешенел, передало з Риму довшу вістку про пресову конференцію, під час якої „українські католики, які живуть на Заході, обвинувачували Ватикан за те, що він не виступив в обороні їхньої Церкви на Конференції Европейської Безпеки".

На Союзівці відбулося закриття хлоп'ячого і відкриття дівочого таборів

Союзівка, Керґонксон, Н.Й. (Л.К.) — У суботу, 12-го липня ц.р. о год. 11-ій ранку, тут в павільйоні „Веселки" відбулося закриття 20-го з черги хлоп'ячого виховно - відпочинкового табору „Лісова пісня". 22-х юнаків і 4 дівчинки, для яких створено підтабір у віці 7 - 12 років, протягом трьох тижнів, від 21-го червня до 12-го липня, тут у віллі „Львів" навчалися деклямацій, пісень, української традиції, побирали деяке знання з української культури, відбували різні прогулянки, тереноові гри, плавання. В програмі закінчення табору були пісні збірні деклямації і танок „Аркан"; до танцю на акордеоні приґравав Алек Худолій. Відспіванням пісні „Боже великий єдиний" і „Ніч вже йде" — закінчено програму, якою проводила Аня Дидик — постійна конферансьє імпрез на Союзівці. Із словом виступили головний предсідник УНСоюзу Йосиф Лисогір і командантка табору Стефа Гаврилюк. Присявний був також управитель Союзівки Володимир Квас. Відтак учасники цього табору пішли до „Львова", де табір має своє приміщення; молитвою і спущенням прапорів закінчено формально тритижневе хлоп'яче таборування, що його вели: командантка Стефа Гаврилюк; бунчужна — Марта Костишин; сестрички — Ірка Борбич, Ліда Семанишин, Ліда Кавацъ, Марта Телішевська, Віра Лодзюк, Джойс Цюпа, Христя Клодницька та братчик — Андрій Юзенів. Учитель танців — Теодор Сенчишин.

Наступного дня, в неділю 13-го липня, на місце таборовиків прийшли на тритижневе таборування в цій же віллі „Львів" та під тією самою назвою табору „Лісова пісня" 35 дівчаток у віці від 6 до 13 років, які приїхали з багатьох стейтів Америки і поодиноких провінцій Канади, а одна аж з Відня. Вони відбуватимуть своє таборування під проводом тих самих виховниць, які опікувалися хлоп'ячим табором, із додатком сестричок: Марти і Міри Левицьких, Лесі Орел, Дарки Троян, Тіни Потурни та Лінди Янущок. Започатковано табір перед полуднем молитвою, підвесенням прапорів та співом „Боже Великий", а формальне його відкриття та познайомлення таборовичок з порядком таборування відбулося тієї ж неділі після полудня.

МАЕСТРО ГЕНТІШ І МОЛОДІ ТАЛАНТИ У СУБОТНІШНІЙ ПРОГРАМІ СОЮЗІВКИ

Союзівка, Керґонксон. — Програму традиційних щосуботнішніх мистецько - розвагових імпрез на Союзівці заповнили минулої суботи, 12-го липня, відомий піяніст і гуморист маестро Володимир Гентіш та затруднені під час вакацій на Союзівці молоді таланти: Степан Шкафаровський зі сольоспівом при фортепіяновому акомпаніяменті Оксани Борбич; Аня Дидик і Ромко Кизик у сценці „Дитинство", якою започатковано цілий цикл таких драматичних сценок, що будуть включені в програми суботнішних імпрез на Союзівці цього літа; Оксана Борбич — сольоспів та співочий ансамбль Союзівки „Соловейки" в складі: О. Борбич, Міра Одежинська, Оля Длябоґа та бандуристи Оксана Дацьків і Теодор Сенчишин.

Після імпрези, як звичайно, відбулася забава з танцями під звуки оркестри Союзівки під управою Оксани Борбич та з акордеоністом Алеком Худолієм.

СПОЛУЧЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО „АПОЛЛОНА" І СОВЄТСЬКОГО „СОЮЗУ" В КОСМОСІ ЦЬОГО ЧЕТВЕРГА ЗАПОЧАТКУЄ НОВІ СПІЛЬНІ ПОЛЕТИ

Кейп Каневерал, Фльорида. — Хоча щойно цього вівтірка, 15 липня, будуть запущені в космос американський космічний корабель „Аполлон" і совєтський „Союз", які у четвер, 17 липня, перший раз в історії світу сполучаться на два дні, щоб їхні залоги могли перевести спільні досліди та обмінятися подарунками, то представники ЗСА та СССР вже цієї осені розпочнуть переговори в справі дальших спільних космічних полетів, які мали б відбуватися на початку 1980-их років. Джордж Лов, заступник директора Крайового Аеронавтичного й Космічного Управління (НАСА), повідомив, що наступний спільний полет правдоподібно вживав би совєтську космічну лябораторію „Салют" і американський космічний корабель, який доставив би американських астронавтів до цієї лябораторії для переведення спільних експериментів із совєтськими космонавтами. Джордж Лов повідомив, що Білий Дім і совєтський уряд виявили велике зацікавлення дальшими спільними космічними полетами, хоча ще не дійшло до формального договору в цій справі.

Американський космічний корабель „Аполлон", залога якого складатиметься із ген. Томаса Стаффорда, Венса Бренда і Доналда Слейтона, буде сполучений із совєтським кораблем „Союзом" від четверга, 17 липня, до суботи, 19 липня. Совєтська залога складатиметься із підполковника Алексєя Леонова та Валерія Кубасова. Під час сполучення космічних кораблів американські астронавти говоритимуть по-російськи, а совєтські космонавти по-англійськи. Запуск обох космічних кораблів буде передаваний на телебаченню, як також будуть показані спільні досліди та „відвідини" однієї залоги другою. „Союз" має приземлитися поблизу Караганди в Казахстані 21-го липня, а „Аполлон" осяде в Тихому океані 24-го липня. Хоча спільний космічний полет має на меті нібито продовжувати політику відпруження і дружби між СССР і ЗСА, то совєтські газети „пригадали" своїм читачам, що Совєтський Союз перший розпочав полети космічних кораблів із залогою та що, мовляв, „марксистська ідеологія спричинилася до цієї переваги". Совєтські кореспонденти і коментатори не присвятили великої уваги фактові, що американські астронавти вже кількакратно осідали на Місяці, а совєтські космонавти ще зовсім там не були.

КОНҐРЕСМЕН ДАДД ІНФОРМУВАВ ПРО ЙОГО ЗАХОДИ В ОБОРОНІ МОРОЗА ТА ПЛЮЩА

Колчестер, Коннектикат. — Демократичний конґресмен Крістофер Дадд із Коннектикату, який цього травня відвідував Совєтський Союз, у суботу, 28 червня, інформував місцеву українську громаду про його поїздку й його заходи в обороні Валентина Мороза та Леоніда Плюща. Зустріч із конґресменом Даддом була зорганізована Відділом Українського Конґресового Комітету Америки в Колчестері, але на цю зустріч прибули також представники українських громад із Бриджпорту, Ню Гейвену, Гартфорду та інших місцевостей Коннектикату.

Совєти признаються

Під час зустрічі, яка була описана в англомовних газетах „Норвич Буллитин", „Ди Гартфорд Курент" і „Ню Лондон Дей", конґресмен Дадд сказав, що коли він був у СССР, то передав совєтським властям петицію, яка протестувала проти незаконних арештів і ув'язнень Мороза і Плюща. Він також сказав, що совєтські чинники не заперечують, що ці два українські інтелектуалісти ув'язнені, але твердять, що ув'язнення Мороза і запроторення Плюща до закладу для умово хворих є „цілком оправдані". Конґресмен Дадд песимістично висловився про можливість скорого звільнення Мороза і Плюща. „Я хотів би сказати вам, що ситуація там (в СССР) поліпшується, але, на жаль, не можу. Але мушу заявити, що люди там відважні" — сказав конґресмен Дадд. Він також заявив, що в його розмовах із коло 100 совєтськими урядовцями всі вони заявляли, що справа Мороза Плюща та інших політв'язнів є „поза їхньою юрисдикцією". Один совєтський прокуратор сказав йому, що хоча 125 Стаття совєтської конституції гарантує свободу слова, то, на думку прокуратора, це не означає, що совєтські громадяни мають право критикувати вчинки уряду.

Конґресмен багато „навчився"

Конґресмен Дадд сказав,

(Закінчення на стор. 3-ій)

500 осіб взяли участь у посвяченнях церковці-пам'ятника в Керґонксоні

Керґонксон, Н. Й. — У суботу і неділю 12 і 13 липня ц. р., тут відбувалися урочистості пов'язані з посвяченням церковці-пам'ятника, яку сам збудував на своїй посілості сотник Петро Войновський — в пошану бойовикам ОУН і воїнам Буковинського Куреня, які разом з ним 34 роки тому боролися за українську державу. В суботу, 12-го липня о год. 10-ій ранку, відправив Службу Божу, посвятив церковцю і прапор Куреня та був приявний при відслоненні пропам'ятної таблиці митр. прот. о. Віталій Коваленко, українське православне духовенство, та представники багатьох українських орґанізацій. О год. 2.30 того ж дня по пол. відбулася Академія на Союзівці в павільйо „Веселки" і там вручили хрести заслуги членам та воїнам Буковинського Куреня. У неділю 14-го липня о год. 10-ій ранку знову на посілості сотника Петра Войновського, в новозбудованій церковці відправлено Службу Божу і Панахиду за полеглих бойовиків ОУН та воїнів Буковинського Куреня, а о год. 2.30 по полудні відбувся бенкет у павільйоні „Веселка" з участю українського православного духовенства, представників орґанізацій та відповідною програмою, подробиці якої будуть подані в черговому числі „Свободи".

КҐБ ПРОДОВЖУЄ ТОРТУРИ І ЗНУЩАННЯ НАД В. МОРОЗОМ

Вашінґтон. — Комітет Оборони Валентина Мороза інформує, що з України одержано вістку про нові методи психологічного тортурування Валентина Мороза органами КҐБ.

Валентин Мороз

Згідно з одержаними інформаціями, В. Мороз дальше перебуває у Володимирській тюрмі. Його камеру обведено спеціяльними голосниками, з яких безперервно, вночі і вдень, розносяться різні звуки, які можуть після деякого часу довести ментально здорову людину до божевілля. Цей новий спосіб тортурування В. Мороз мав би дуже тяжко зносити, не зважаючи на те, що фізично він почуває себе краще, як це було в перших тижнях після перервання голодівки.

Інформація з іншого джерела, якої не вдалося ще перевірити, говорить, що командант Володимирської тюрми, мав зірвати свою обіцянку ще з листопада 1974 року, коли В. Мороз перервав голодівку, і в червні цього року мав знову посадити його в одиночну камеру. На запити чи протести в'язнів, командант тюрми мав відповісти, що В. Мороза перевели в одиночку з огляду на його „ментальний стан".

В кругах української національно свідомої інтеліґенції в Україні є переконання, що переведення В. Мороза до одиночки і психологічне тортурування його різними звуками, має за ціль довести його до божевілля і дати формальне оправдання для КҐБ та стати підставою для перевезення його в психіятричну тюрму.

Вістку про те, що В. Мороза мали перевезти до Спеціяльної Психіятричної Больниці в Сичівці біля Смоленська, де перебуває від довшого часу Зіновій Красівський, поширили сторожі Володимирської тюрми після того, як В. Мороза перевели до одиночної камери.

В ТОРОНТІ ВІДБУЛИСЯ ПОХІД І МАНІФЕСТАЦІЯ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Торонто. — Комітет Оборони Валентина Мороза інформує, що з ініціятиви цього Комітету у вівторок, 8-го липня ц.р., відбулися в Торонті похід і маніфестація в обороні Валентина Мороза, метою яких було запротестувати проти дальшого ув'язнення Мороза і можливости переведення його до психіятричної лікарні. В поході вулицями Торонта взяло участь біля 150 осіб, а у маніфестації під міською ратушею — приблизно 800 осіб.

Похід почався на розі вулиць Джейн і Блюр о год. 6:20 вечора, ішов шість і пів милі вулицями Блюр і Бей та закінчився о год. 8.30 біля міської ратуші. Учасники походу — діти, молодь і сиволосі громадяни — несли символічну, високу на 6 стіп, фігуру Мороза (роботи В. Беднарського) і плякати із його зображенням та роздавали летючки з інформаціями про Мороза.

Маніфестація почалася, коли на площу увійшли учасники походу. Проводив маніфестацією член управи Комітету Оборони Валентина Мороза Я. Заяць, який представив зібраним почесних гостей, які сиділи на плятформі: Владику Ізидора Борецького від Української Католицької Церкви, І. Яремка, який репрезентував прем'єра Дейвиса, члена Міської Ради В. Бойчука, який репрезентував посадника Кромбі, Ю. Шимка, генерального секретаря СКВУ, пані А. Ключко, дочку Івана Франка, панів Глібовича і Куриса, голову і містоголову місцевого відділу КУК, Б. Кейфітса, екзекутивного директора Канадського Жидівського Конґресу, та М. Липовецького, голову Комітету Оборони Валентина Мороза. З огляду на Собор Української Православної Церкви у Вінніпезі і відсутність з Торонта православних священиків, Українська Православна Церква не була зарепрезентована. Маніфестацію відкрив Владика Ізидор молитвою, присвяченою Валентинові Морозові й іншим українським політв'язням. У своїй промові в англійській мові Я. Заяць зобразив Мороза, як борця за державність українського народу, людську гідність і права всіх народів і людей світу. У своєму слові в українській мові М. Липовецький закликав українську громаду не зневірюватися і не втомлюватися, бо на це совєти якраз і розраховують, а дальше наполегливо продовжувати оборону Валентина Мороза, який сьогодні є символом українського руху спротиву як у вільному світі, так і в Україні. Ю. Шимко, який промовляв в англійській мові, також закликав до посилення оборони Мороза й інших політв'язнів. Він сказав, що Плюща вже майже знищили в психіятричному закладі, а ген. Григоренка випустили аж після того, як знищили його розум і що ми не сміємо допустити до того, щоби така доля зустріла і Мороза. І. Яремко, В. Бойчук та Ю. Курис привітали учасників маніфестації від прем'єра Дейвиса, посадника Кромбі і місцевого відділу КУК. Була також відчитана телеграма лідера провінційної Нової Демократичної Партії, С. Люіса і докторів Шульмана і Дукшти, двох членів Провінційного парляменту від цієї партії, в якій вони висловили їхню підтримку оборони Валентина Мороза. Після маніфестації люди підписували телеграму, в якій проситься прем'єр - міністра Трудо та голів інших держав і урядів робити інтервенції в обороні Валентина Мороза.

УКРАЇНЦІ ВИСТУПЛЯТЬ У МОНТРЕАЛІ

Монтреаль. — На світовій виставці в Монтреалі „Людина і її світ", що є продовженням „ЕКСПО - 67", у великому павільйоні - театрі „Міжнародний кіоск" тривають виступи мистецьких груп і ансамблів різних народів. Українська місцева мистецька група має за пляном виступати двічі: у четвер 24-го липня, о 2 г. по полудні та о 3 г. 30 хв., після японської групи.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc. 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси 25¢. Чеки і "money orders" висилати на "Svoboda".
Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли: повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Марні надії

На початку червня Болгарський Народний Фронт, Словацький Дорадчий Комітет у Західній Европі, Европейський Конгрес Вільних Мадярів і Польський Комітет Співпраці і Безпеки в Европі вислали спільний лист на адресу міністерства закордонних справ Великобританії, займаючи становище до Европейської Конференції для Справ Безпеки і Співробітництва і перестерігаючи Захід перед трагічними наслідками зговорення з СССР і совєтським блоком, на базі якого мав би бути леґалізований в Европі існуючий статус кво.

На цей лист згадані організації отримали відповідь від Департаменту східньоевропейських і совєтських справ, у якій з'ясовується позиції британського уряду щодо заторкненої проблематики і подається оцінку ситуації та виглядів на майбутнє. З цього власне погляду ця відповідь заслуговує на окрему увагу, бо вона засвідчує, наскільки нереально окремі західні держави підходять до питання взаємин з СССР і як нереально оцінюють справжні цілі та наміри Москви і спонзорованої нею Европейської Конференції для справ Безпеки і Співробітництва (ЕКБС).

У відповіді між іншим стверджується, що:

„Уряд Великобританії не недооцінює важливости й імпакту ЕКБС, яка, хочемо надіятися, створить умови для більше відпружених і цивілізованих відносин в Европі на майбутнє. Ми прикладаємо зокрема вагу до підтвердження принципів прав людини і основних свобід, самовизначення, невтручання у внутрішні справи, співробітництва і дотримування в добрій вірі зобов'язань згідно з міжнародним правом. І ми будемо настоювати на твердих зобов'язаннях з боку усіх держав - учасників, щоб вони стосували у майбутньому ліберальнішої адміністративні практики у ділянках вільнішого обміну людей, ідей та інформацій".

Крім такого ствердження, у відповіді ще є заява, що „остаточний документ не буде за своїм характером леґально зобов'язуючим; і буде б отже помилкою . . . вважати, що Конференція дає згоду на „статус кво" в Европі.

Радше ми бачимо цей кінцевий документ, як такий, на який складається мішанина ідей і практичних зобов'язань, які уможливлять, ми надіємося, всім народам Европи користати з усіх благ детанту".

Кажуть часом, що було б добре, коли б було добре. На жаль, такі справді дивні надії британських політичних кіл не мають ніякої основи ні у фактах минулого, ні у сучасному укладі ситуації на просторах під окупацією Москви. Про свої бажання і сподівання совєтські чинники, зв'язані з Европейською Конференцією, виразно говорять і пишуть, і треба тільки дивуватися, що західні політики всього того ніяк не хочуть бачити, сподіваючись здійснення нездійснимого.

Розв'язка: „золота середина"

Минулого тижня президент Джералд Форд відбув нараду з рядом голів департаментів і федеральних аґенцій, під час якої закликав їх зменшувати урядову контролю над поодинокими ділянками американської економіки, щоб в такий спосіб дати якнайбільше свободи „приватній ініціятиві". Президент сказав, що вільний ринок найбільше вийде на користь американському споживачеві, бо надмірна урядова контроля не тільки потягає за собою зайві великі видатки на вдержання бюрократії, але також „вбиває ініціятиву та дух конкуренції". Федеральний уряд — заявив Президент — повинен втручатися у діяльність вільного ринку тільки тоді, коли існує конечна потреба, і повинен заохочувати конкуренцію між різними фірмами, а не перешкоджувати їй.

Як вказують коментатори, президент Форд в дійсності пропонує цілковитий зворот від дотеперішньої майже 100-річної безперервної тенденції скріплювання контролі федерального уряду над поодинокими секторами американської економіки. Як відомо, ця тенденція почалася ще в кінці XIX сторіччя і мала на меті не допустити до того, щоб великі підприємства створювали монополії, не дозволити на нелеґальні домовлення між фірмами щодо цін, а також федеральний уряд поступово перебирав на себе обов'язок заступатися за правами споживачів.

Історія показала, що ця урядова контроля над поодинокими секторами економіки принесла ЗСА і американському народові великі користі, зокрема під час економічної депресії 1930-их років. Але, як вказує ряд визначних економістів, з часом ця контроля почала виявляти також і неґативні наслідки. Створилася, наприклад, коштовна бюрократія, залишились в силі перестарілі закони, які спричинюють перешкоди швидкому розвиткові окремих ділянок економіки, а також надмірна контроля „вбиває" особисту ініціятиву підприємців — ініціятиву, яка власне зробила Америку найбільшою економічною потугою в світі.

Отже, заклик президента Форда до голів департаментів і федеральних аґенцій перевірити свою дотеперішню діяльність і правила, з метою усунення непотрібних видатків і непотрібної, а часом і шкідливої контролі, як також його звернення до Конґресу уневажнити перестарілі закони — дуже на часі. Але виконавча і законодавча частини уряду повинні подбати, щоб це знесення контролі не пішло задалеко. Уряд, наприклад, повинен надалі мати право здержувати поодинокі галузі індустрії від надмірних підвишок в цінах, зокрема такі важливі індустрії як нафтова, сталева тощо. Федеральні аґенції далі повинні мати право встановляти мінімальні стандарти для харчових і індустріяльних продуктів, ліків тощо. Значить, реформа дотеперішньої урядової контролі над різними секторами економіки потрібна, але ця реформа не повинна довести до сваволі великих фірм, яка існувала коло 100 років тому. Приславна „золота середина" насуває в цьому відношенні добру розв'язку.

Н. Орловська

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ТА ЇХ МІСЦЕ

I

Генеральна Асамблея ОН проголосила 1975 рік „Міжнародним Роком Жінки", а Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців проголосив цей рік „Роком Української Жінки".

Відзначивши своє відношення до українського жіноцтва гарячою за нього молитвою, нам слід, з міркувань національних, ювілейний рік жіноцтва довести дезорієнтованому світові та й значній кількості нашої молоді, що українські жінки, в тяжких обставинах доГочасного поневолення рідного краю, помимо блискучого сповнення ними біологічної та господарчої функцій, були і є разом з чоловіками, пильними сторожами духа, культури, традицій та мови своєї нації, при чому, в багатьох випадках, навіть, більш активними і більш жертвенними, ніж чоловіки. Породити та з колиски вихопати та зберегти окрему націю, більш 45-ти мільйонів осіб, в умовах то татарського лихоліття, то польської, то царсько - російської, то австрійської, то німецької, то червоно - московської окупації, — це є заслуга в найбільшій мірі жінок України. Збереження ж на протязі багатьох століть поліоненими в боротьбі українцями своєї особливої культури з відмінними від сусідів та окупантів: мовою, літературою, мистецтвом, звичаями, побутом, піснями, одягом, веденням господарства і т. п., є також досягненням жіноцтва нарівні з чоловіками.

Все це виносить українських жінок, як виключне явище світової історії, на перше місце слави світового жіноцтва. В зв'язку з цим, на мою думку, українському еміґрантському загалові треба видати та енерґійно розповсюдити науково обґрунтовну працю протиставивши і тому широкому пропаґандивному міту ворогів України, що нібито український народ — це „бидло" і що таким чином, українка це темна „мужичка", або безсловесна „наймичка", або фолклорна лялька.

Щоб вплив таких чи подібних нісенітниць пихатих неуків рішуче припинити, нам, з нагоди Міжнародного Року Жінки, слід друкованим словом авторитетно довести, що український народ, хоч і жив, в своїй більшості, з тяжкої хліборобської праці, хоч він і зазнав багато горя, одначе він — наш народ, всупереч усьому, дав своїй батьківщині не тільки чудових дружин і матерів, але зразкових, чепурних господинь в сільському господарстві, а також мабуть надиво, як не на заздрість Заходові, величезну кількість широковідомих освічених, інтеліґентних жінок - українок у всіх ділянках життя їх країни і поза її межами.

Останнє твердження не є перебільшенням, а тільки справжньою правдою, бо на екрані всесвітньої історії перед нами проходять: перш уніх — українська велика княгиня Ольга, дочка посадника Госмомисла, дружина князя Ігоря, що стала християнкою задовго до хрищення України - Русі. Це та Ольга, що мудро правила Україною при малолітстві сина Святослава та яку літописець назвав „мудрейши всех человек", а Церква причислила до сонму святих; за Ольгою йде Молуша Любчанка, дочка одного з воєвод Ольги. Вона стала найбільш любимою жінкою Святослава, бо була йому близька думками. Володимир Святий — це її син; далі бачимо Доброніґу - Марію (дочку Володимира) Єлисавету (дочку Ярослава Мудрого), Ганну (теж дочку Ярослава) та Анастасію (також дочку останнього), з яких перша стала королевою польською (по чоловікові), друга — королевою норвезькою (по чоловікові), третя — королевою французькою (спочатку як дружина короля Генріха І, а потім як правителька Франції під час малолітства сина Філіппа), а четверта — королевою угорською.

В тому ж таки XI столітті Ганна, дочка великого князя Всеволода Ярославовича, молодою людиною постриглася у черниці, стала ігуменею Андріївського манастиря у Києві та керувала безпосередньо і манастирем і манастирською школою, яку заснувала при допомозі батька. Це була перша школа для дівчат різних верств, як боярських дочок та князівен, так і дочок селян.

В княжу добу знаємо також: князівну Евпраксію Всеволодівну, яка стала дружиною німецького цісаря Генріха IV, князівен Євфемію та Марію (дочок Володимира Мономаха), які стали — перша королевою угорською, а друга — дружиною грецького престолонаслідника Льва Діогена; князівну Євфросинію Мстиславівну, що одружилася з угорським королем Гейзою II, мала значний вплив на короля й сприяла поширенню української культури в Угорщині! Не можна не згадати з тих часів дружину Сіверського князя Ігоря Євфросинію Ярославну, що чудово описана в славнозвісному „Слові о полку Ігорі"...

(Продовження буде)

Микола Бараболяк

МІЖНАРОДНЕ ЗАВТРА — І НАШІ ПЕРСПЕКТИВИ

(Порядком дискусії)

6

Куди вона піде? Обмежиться тільки до взаємних господарських користей, тобто американські бізнесмени заробляють здорово на сибірських підприємства, СССР на запозиченні чуда американської технології? Піде співпраця ще дальше, пошириться на цілий глоб, де і ЗСА і СССР, розумночи спільну загрозу їх домінатної позиції у світі, зачнуть в рамах міжнародних організацій дійсно ефективно допомагати розбудувати індустрію „нерозвинених" країн, розуміючи спільну загрозу з боку тих країн. Важко нині відповісти на ці питання. Але коли Совєти думають реалістично, а з розмови, що там є мислячі люди, то не є виключене, що така співпраця насправді надійдеться.

Іноді держави, як і одиниці, роблять і дещо добре, як той Гетівський диявол, а Москву може принеіволити змінити її політику той факт, що ЗСА не є під такою загрозою „голодних", як СССР, який у 2000 році матиме на своїх південно-східніх кордонах 3 мільярди „голодних" китайців та індійців.

До того ж оцей капосний Китай таки небезпечний конкурент... На форумі ООН проголошує „містові і світові" („urbi et orbi"), що „Коли над - потуги виявляють свою вищість над іншими народами і хочуть над ними „босувати", Китай ніколи не гратиме ролі „надпотуги", диктувати другим народам, та піддавати їх під свою контролю...". Це безсумнівну фактор, з яким СССР мусить серйозно рахуватися. Атомова зброя — це вже нині „страхи на ляхи" — а 750 мільйонів населення проти 250 — то щось, з чим таки конечне рахуватись, бо зброя зброєю, а людський елемент таки грає ролю та й найважливіше, що число тих китайців у 2000 р. зросте до 1.250 мільйонів, коли населення СССР мало б дійти до яких 300 мільйонів.

Співпраця між СССР і ЗСА для нас щось дуже незрозуміле і ми все обвинувачуємо уряд ЗСА, який то він короткозорий, що не здає собі справи з того, які східні оці москалі. Ми не беремо до уваги, що те, що роз'єднує ЗСА і СССР — тобто ідеологічні різниці — є меншістю у відношенні між ними, чи удержання панівної позиції у світі, якою ті дві потуги нині втішаються. Одна і друга сторона здає собі справу, що нікотрій із них не вдасться виеліминувати другу. А коли так, то немає іншого виходу, як співпрацювати для вдержання існуючого економічного і політичного статусу, а може і змінити його на корисніший, вигляд, що світ так пов'язаний, що треба буде зробити щось і для інших. Хоч як нереально це нині звучить, мають суперпотуги далекосяглі перспективи, щоб та співпраця між ними вийшла на користь всього людства? Вжиють вони своє ресурси і впливи, щоб перебудувати світ на принципах економічної і політичної рівности, чи в своєму егоїзмі продовжуватимуть дотеперішню політику невстрявання взаємно у „внутрішні" справи іншої суперпотуги, щоб продовжувало б мізерію, у якій людство нині животі, і не може закінчитись чим іншим як новим наїздом варвар, тим разом голодних народів світу на маючих? Хочемо вірити, що дійсність примусить їх до того.

Що наші політики не думали б і не писали б — доля СССР і ЗСА пов'язана сіямськими вузлами. На випадок ніякої конфронтації між якими небудь іншими державами, чи групою держав поза ЗСА і СССР, світ не завалився би. От як, наприклад, непримирна для цілого світу є війна між арабами і Ізраїлем. Уявім собі війну між Німеччиною і Францією, скривавилися б, але катастрофи для цілого світу не було б. Війна між ЗСА і СССР це — кінець людству.

Тому „розрядка" буде продовжуватися мимо хвилевих перешкод. Питання тільки як далеко вона посунеться і на яких основах?

6. „РОЗРЯДКА" І ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ

„Розрядка" в тій формі, як вона викльовується нині, — це патент на продовжування політики насилля, це продовжування панування олігархії, це продовжування політики неґації рівности між народами.

Ідеться тільки про те, чи в тій „співпраці" не криються зародки кращого майбутнього.

Ми підкреслювали, що сама ідея існування суперпотуг є нині дуже непопулярна. Політика Китаю, Франції, Туреччини, Греції вказують на те, що навіть „розвинуті" народи невдоволені нині з такої ситуації, — де суперпотуги намагаються накидати їм свою волю. А що ж тоді народи, які посередньо чи безпосередньо під повною контролею суперпотуг?

Отже, щоб охоронити себе від атаки „голодних" народів, а раніше згадували ми, що ті народи мають нині змогу унеможливити дальше існування теперішньої системи, обі суперпотуги мусітимуть дійти до висновку, що вони мусять резиґнувати поволі зі своїх позицій і йти на компроміси.

Встановлена після Другої світової війни система, побудована на „балянсі" терору і страху, видимо збанкрутувала. Людину кінця XX. ст.

(Продовження на стор. 3-ій)

Леся Лисак

ДОШКУЛЬНИЙ ПОСПІХ

Коли б хтось спитав, що найбільше дошкулює людині у щоденному житті у великому американському місті, відповідь б без вагання: поспіх! Той непридорний, пересадний, хворобливий поспіх, у якому губиться і краса, і зміст людського життя. Кожний, хто працює для прожитку, стає мимоволі його жертвою. Мій шеф у крамниці, наприклад, завжди „пригадує собі" в останній хвилині, що треба щось „негайно зробити", і принаглює до поспіху. Вислід? Страшенне нервове напруження, надмірне зусилля, інколи й помилки. Його та його підвладних. Робота „в останній хвилині, на коліні", рідко буває солідною, але скільки нервів вона зуживає! Зрештою, шеф так уже знищив свої нерви необдуманим, хронічним поспіхом, що вже забув ходити. Він постійно, треба чи не треба, підбігає, і то так скоро, що й набагато молодшим за нього, неможливо додержати йому кроку. Те саме діється з його інформаціями: вони, наслідком хворобливого поспіху, дуже неточні, часто собі противоречать. Вислід? Багато шкідливих помилок, які важко направити. І дуже багато непорозумінь та прикростей.

Поспіх — заразлива недуга. Поширюється, як епідемія. Часто, їдучи до праці, чую, що за мною хтось трубить. Споглядаю на стрілку, яка вказує скорість їзди мого авта. Швидкість приписова, дозволена у рухливому місті з вузькими вуличками, які постали ще тоді, коли їхні мешканці ходили пішки до найближчої автобусової зупинки. Але комусь дуже спішно. Їдучи за мною, він не бачить, що через вулицю шкандибає інвалід на палиці, перебігають пси, бавляться діти. Він, просто, про ніщо не думає, бо йому — треба, чи не треба — кудись „спішно". Він, трублячи, минає мене, і за кілька секунд на мосму обличчі появляється кепкуюча усмішка, бо і він, що поспішав, і я, що їхала уважно, зупиняємося перед тим самим червоним світлом. Чи сами він вдає, що не заприміччує червоного світла і зі скреготом опон мчить далі, — та це вже його справа. Може тому маємо стільки нещасливих випадків, бо люди затратили міру часу?

До крамниці приходять часто покупці, які довгодовго оглядають товар (це їхній привілей) і рішуче відмовляються від допомоги продавців, мовляв, „не турбуйте мене". А потім несподівано зачинають засипувати продавців масою різних питань і заявляють: „Я це купую, але пишіть рахунок і пакуйте, якнайшвидше, бо мені дуже спішно". Вислід? Схвильований продавець, — бо ж кожна людина неґативно реаґує на принаглювання, — робить помилки і в рахунку, і пакує не так, як треба, часто-густо забуваючи те, що важливе. І тоді двоє людей знервованих і невдоволених: покупець і продавець. Обоє почуваються „покривдженими".

Мої думки сягають в минуле, у шкільні роки, коли вчителька географії, розказуючи про ЗСА, захоплювалася „американським темпом". Це вже було давно, і не знаю точно, як в тих роках це „темпо" виглядало. Можливо, воно було позитивним противоріччям способу життя на західних землях України, де панував принцип „хто спішить — людей смішить". Хто у нас тоді поспішав? Хіба тільки хлібороби у жнива, щоб можливі дощі й бурі не знищили дорогоцінного хліба чи паші для тварин. Але, чи пригадуєте собі, щоб хтось, наприклад, поспішав до поїзду? Щоб поїхати до великого м. Львова, люди вибиралися завчасу і чекали на поїзд цілі години, чи навіть годину, було чимось зовсім природнім. Ніколи не забуду одного старенького декана, який залюбки приходив із своєго сила на залізничну станцію на дві години перед відходом поїзду. Приїхавши раз, вийнятково, тільки на годину скоріше, глянув на австрійський годинник „Роскопф", і сказав візникові: „Завертай коні, Іване, спізнили, спізнили"... Щож, це були часи, коли люди привикли говорити, що „це колись зробиться" і що „ще є час". А нині, раптом, ніхто „не має часу". Є люди, які „не мають часу" прочитати книжки, чи навіть газети. Є навіть люди, які „не мають часу" піти в неділю до церкви. Але, натомість, знаю людей, які поспішають до того самого недільного полудня з однієї гостини в другу. Вони, здебільша, „не мають часу" написати до приятелів листа. Вони, інколи „не мають часу" на добрий концерт, бо якраз є... чиїсь ім'яниня, ювілей і тому подібне. І, вбігаючи на ті ім'янини, зразу заявляють господині дому: „Ми дуже поспішаємо, бо ще маємо відвідати тих і тамтих".

Сумніваюся, чи господиня, яку вітають такою заявою, є приємно. Вона ж, такою поспішаною, готувалася, щоб прийняти гостей якнайкраще. Сподівалася, що пополудне пройде спокійно, без зайвої метушні. І, тремтячими від поспіху руками, вона подає нашвидку те, що, забрало багато часу й труду. Мила, товариська атмосфера пропадає. Про обмін думками не ма мови. Перехрещуються в повітрі уривчасті фрази, огортає нестерпна напруга. Відтак господиня мию посуду, наводить порядки, бо ж

(Закінчення на стор 3-ій)

М. Сосновський

МІЖ „ОПТИМІЗМОМ" І „ПЕСИМІЗМОМ"

(Думки з приводу концепцій визвольної політики ОУН, ОУНр і УРДП)

(3)

Головна теза УРДП, яка червоною ниткою простягається крізь матеріяли партійного з'їзду, це те, що реальним фактом нашої дійсности є „українська внутрішньо-національна слабість перед лицем загрози національному існуванню", що український народ „осамітнений", а „українська проблема розглядається у світі як „внутрішня справа СССР". Засадничою проблемою для нас є те, що наші елементи сили в Україні виявляються надто незначні і несумірні до сил ворога. Найголовніше, однак, „що в цьому (русифікуванні України і етноциді — прим. моя — М. С.) Москва має помітні успіхи таки тому, що опір цій політиці серед українського населення несумірно слабший, ніж природно він мав би бути (та з боку деяких інших національностей у їхніх республіках і є) за тих умов, які фактично для цього в СССР існують", стверджується у доповіді лідера УРДП. Факти опору з боку активної меншости в Україні оцінюється чинниками УРДП як вияв одного із „своєрідних українських див", що їх знає наша історія, а які є „виявом глибокого потенціялу української національної сили, яка рівноважить українську національну слабість та робить нашу націю „засильною, щоб умерти" навіть і в тому стані, коли вона „заслаба, щоб жити повноцінним національним життям".

Логічними з такої оцінки є й висновки: „цей стан (в Україні) безумовно дуже далекий від того, який звичайно характеризується в нас такими бойовими національно-патріотичними фразами, як „воююча Україна", „нація в боротьбі", „визвольний фронт у дії", „Київ проти Москви в авангарді визвольної революції народів" і тому подібне. Як відомо, ці фрази є висловом найпростішого і тому найпоширенішого в нас на еміґрації уявлення, немовбито вся проблема нашого народу в СССР полягає лише у відсутності відповідної нагоди для так званого „всенаціонального зриву", якого народ нетерпляче чекає і до якого він морально „завжди готов". А тому, що ми, мовляв, великий сорокамільйоновий народ, то з цього випливає й найбільш популярна в нас на еміґрації схема „визвольної політики" з позицій уявної сили".

Тут власне ми й доходимо до основного розходження в поглядах і висновках, коли йдеться про ситуацію в Україні, між націоналістичними еміґраційними середовищами, як перемінниками традицій ОУН з періоду між двома світовими війнами та підпільно-збройної боротьби 40-их і 50-их років і УРДП — групою еміґраційного активу, який своїми коренями сягає підсовєтської дійсности в Україні 20-их і 30-их років.

Україна і міжнародний уклад сил

Намагання знайти якесь місце для своєї батьківщини у кожночасному укладі міжнародних сил є типовим для кожної політичної еміґрації, яка в меншій чи більшій мірі пов'язує своє майбутнє з міжнародними політичними укладненнями і сподіваними змінами. Не вільні від того українські політичні групи на еміґрації, включно з тими, які дуже чітко і голосно говорять про політичне визволення виключно в опертi на „власні сили". Ще в 1913 р. пізніший ідеолог українського націоналізму Д. Донцов писав, що „історія не знає прикладу, де б поневолена нація визволилася з-під чужого ярма лише власними силами". Цю засаду засвоїли собі всі наші політичні групи, політика яких на різних етапах була у вигляді політики своєрідних „орієнтацій на коньюнктуру".

Така політика продовжується також тепер, коли здійснюються проекти виведення „української проблеми на міжнародну арену", коли йдуть намагання бачити українську проблему в контексті таких чи інших міжнародно-політичних ситуацій тощо. Для українського політичного сектора на еміґрації така політика є якоюсь мірою „природною", враховуючи фактичну організаційну відірваність від материка і без ніяких реальних можливостей безпосереднього впливу на події, які там відбуваються, і на процеси, які там визрівають. Виставе тут нагадати тільки факт повної несподіванки і заскочення, а то й розгубленості на еміґрації і серед політичних груп, коли на Україні проблему стало реальним фактом „українське диво" 60-их років.

В такій ситуації активізація на відтинку „зовнішньої політики", чи точніше зовнішньо-політичної інформації та пропаґанди, виявилася чи не найважливішою функцією українських еміґраційних політичних груп. Це знайшло своє віддзеркалення у матеріялах обговорюваних з'їздів трьох груп, з яких дві націоналістичні говорять про виглядів і можливості „уміжнароднення" української проблеми, а УРДП таку можливість в сучасній дійсності цілком заперечує і вказує на цілком іншу просвіщую боротьби за національні права України, враховуючи брак „сприятливої коньюнктури", отже з „практичних", а не принципових мотивів.

Голова ПУН у своєму „Слові" на з'їзді у відповідь на питання, чи можливо за найближчих чотири роки „вирвати українську проблему з площини провінційности й осягнути її уміжнароднення, під оглядом розголосу і визнання", сказав: „я певен, що так". А у матеріялі „Завдання ОУН поза Україною" сумнівають, що „в наслідок більш сприятливих об'єктивних міжнародних обставин, українська проблематика вийшла на поверхню політичного зацікавлення західнього світу. Попередню байдужість, а то й ворожість, повoлі заступає зацікавлення, а пізніше — дуже часто й прихильність". Там же стверджується, що міжнародна політична ситуація . . . „дає нам різноманітні можливості активно брати участь у розвиткові подій так в Україні, як і поза її межами". У постанові 8-го ВЗУН відзначено, що „основним завданням на зовнішньо-політичному відтинку" є змагання за те, щоб „світ визнав українську проблему і визвольну боротьбу Українського народу, щоб українську проблему з внутрішньої проблеми СССР переворити у „проблему не тільки національну, але й міжнародну".

(Продовження буде)

МІЖНАРОДНЕ ЗАВТРА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не можна вже так легко застрашити і підкорити.

Хоч як парадоксально це звучить, найбільш рафінована збруя — приготована на знищення „ворога", стала ворогом її винахідників і продуцентів. Як колись трійливі гази — така страхітлива погроза для людства — так і нуклеарна зброя виявляється неужитком. Втративши те найсильніше знаряддя пресії - насилля як засіб регулювання відносин між народами — перестає бути загрозливим.

„Голодні" народи відчувають інстинктовно те безсилля і підносять голову. „Сильні" цього світу находяться у ситуації, в якій мусять переговорювати зі „слабими", йти на уступки.

7. А МИ?

Які наші вигляди у тому останньому чверть-сторіччі XX. ст.?

З цілою певністю можемо сказати одне: зміна в нашій ситуації не наступить в результаті якоїсь конфронтації між Заходом і Сходом. Такої конфронтації не буде і шкода на неї надіятися.

Коли прийде до конфронтації, то радше між „Північчю" і „Південням". „Північ" — це зіндустріялізовані країни „Заходу" і „Сходу", а „Південь" — це т.зв. нині „нерозвинуті" — „бідні" народи.

Не буде то одначе якась мілітарна інвазія. „Сила" північних суперпотуг просто розвіється, її безсилля виявиться само.

Вартості, якими той „північний" світ жив, і то так „східній", як і „західній", збанкротували. Світ пізнався на вартостях і східнього „соціялізму" і західньої демократії, розкусив усю гіпокризію тих, що тими ідеями намагаються спасати людство, і кожний народ хоче нині творити свій власний соціялізм і свою власну питому демократію.

Нам теж боком лізе і „соціялізм" і часто забріхана демократія. Тому нам найкраще зарахувати себе до того „третього" світу, революційного, що зневірившись і у Схід і Захід, прагне з другими „нерозвинутими" й „бідними" народами до рівности і справедливости. Знаки на небі і землі показують, що перемога тих вартостей у світі гряде.. „Бідні" і гноблені у поході".

Вся вартість політичних міркувань в тому, щоб зрозуміти хід історії і робити правильні висновки.

Як в економіці мікроекономічний підхід уступив перед макроекономічним, і ніхто нині не розуміє питань економіки не беручи до уваги ґльобальних обставин і зв'язаних з таким підходом ґльобальних тенденцій, так і міжнародно політичні питання можна нині інтеліґентно розглядати тільки у рамах і спектрі макрополітики — тих хвиль, що нуртують серед усіх народів світу і надають напрям їх поведінці.

Коли дивитись із такої перспективи на події у світі, намагатись передбачити їх розвиток і витягнути для себе відповідні висновки — то наша ситуація, хоч як безнадійно виглядає нині, має вигляди на краще. Це покращання положення нашого народу пов'язане з перемогою вартостей, що їх репрезентують „бідні" і „голодні" народи і з ними нам подорозі. Несправедливість і насилля, репрезентовані „великими" і „сильними", мусять уступити рівності і справедливості, за які борються оці „нерозвинуті" народи, бо насиллям можеш зайти лише так далеко.

Обсервуймо „слабих" у поході, студіюймо їх снагу, і в наших задумах і починах орієнтуймось на вартості й ідеї „завтра", а не „вчора". Ґльобальна перспектива відкриє нам не тільки очі на неодне питання, яке нам так важко розв'язати з перспективи власного подвір'я, але і додасть нам віри, побудованої на розумовій аналізі, що є основне у всяких міжнародно - політичних питаннях.

Не товчімось у світі вартостей минулої епохи, що принесла нам самі розчарування і невдачі. Не жиймо в світі політичного антикваріяту. Живемо у переломовій епосі, але скористаємо з перемін тільки тоді, коли усвідомимо собі кудою світ іде, вивчимо його основні вартості, і перескочимо у нашому політичному мисленні хоч 50 літ!

Маємо шансу зайняти місце в перших лавах борців за новий порядок у світі, побудований на рівности і справедливости, коли намагатисьмемо аналізувати розвиток політичних подій у світі і зачнемо жити ідеями і вартостями „завтра", що нам досі було так важко.

Михайло Бараболяк

(Кінець)

ДОШКІЛЬНИЙ ПОСПІХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

завтра вранці поспішатиме до праці...

Це все ще можна зрозуміти і сяко - тако виправдати. У рідкісні від праці дні, чи навіть години, людина лакомо намагається захопити із шалено проминаючого життя якнайбільше. Але одне вже важко зрозуміти, а саме, коли люди поспішають і під час вакацій! Накопичують собі таку масу плянів, що „треба побачити", „куди заскочити", що це все не вміщається в рамці скупих двох тижнів. Якже часто чую від своїх співробітників, що після двох тижнів таких „вакацій" їм потрібно ще два тижні для відпочинку!

Була колись так звана „золота середина". Людина розуміла, що їй під силу, а що вже буде надміром, який означає тягар. Цікаво, що осталося із цим прекрасно - здоровим принципом? Де він подівся?

Не є у моїм звичаї давати „добрі ради". Людина сама знає, що їй найкраще підходить. Але, у вакаційний час, думки про пересадний поспіх кружляють у моїй голові. Для декого нездоровий поспіх є справжньою руїною здоров'я і сил, яких, о Боже, в наших часах так нам потрібно! Навіть залізні мотори зуживаються, а що ж сказати про складний і крихкий людський організм?

При дверях, якими виходжу з хати, я повісила кольоровий образочок, на якобу намальована зелена жабка, а під нею напис: „не журися, не поспішай, і не забудь понюхати квіти". Скільки разів гляну на цей напис, крок сповільнюється. На устах появляється усмішка. Бо і справді, чи варто скорочувати собі й так коротке життя зайвими турботами, шкідливим поспіхом і не бачити краси, хочби у такій мініятюрній формі, яка являється у розквітлій вранці квітці?..

В ПОРТУГАЛІЇ ПРОГОЛОШЕНО ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ

Лісбона. — Боротьба між військовою хунтою і комуністами з одного боку та демократичними партіями з другого, значно загострилася упродовж кількох останніх днів. Після постанови військової хунти розбудувати в країні місцеві „народні комітети", які під безпосереднім керівництвом хунти мали б бути політичними і адміністративними центрами влади і на яких військові кола могли б цілком опертися та зрезиґнувати зі співпраці з політичними партіями, соціялісти і народні демократи вирішилі зайняти рішуче становище і вийти з коаліційного уряду. Провід Соціялістичної партії опублікував заяву, в якій зайняв становище до справи захоплення комуністами соціялістичного органу „Република", а також до політичних плянів військової хунти, мотивуючи цим свій вихід з коаліційного уряду.

У своїй заяві провід Соціялістичної партії вимагає від хунти дотримуватися прийнятих зобов'язань. Без цього будь-яка співпраця соціялістів з хунтою немислима — ствержується в заяві. Одночасно Соціялістична партія з'ясувала передумови повороту до коаліційного уряду, вимагаючи, щоб за заявами президента республіки щодо газети „Република" прийшли конкретні потягнення і щоб газета була повернена правним власникам та щоб постанови Ради Революції були виконувані.

„Альянс між португальськими політичними силами на шляху до плюралістичної соціялістичної демократії мусить спиратися на додержуванні угод, підписаних між ними і на пошані до прийнятих зобов'язань. Ніякою іншою дорогою не можна буде піти вперед до демократії і до соціялізму", — ствержується у соціялістичній заяві. Заява кінчиться ствердженням, що „не існує держава без авторитетної влади. Не може бути революції без революційної авторитетної влади".

У відповідь на таке становище Соціялістичної партії і на ультимативну вимогу народних демократів, які разом контролюють у недавно обраній Асамблеї понад 60 відсотків всіх місць, військова хунта зарядила військове поготівля, мотивуючи це тим, що існувала безпосередня загроза для революції з боку реакційних кіл. Разом з цим Висока Рада Революції формально прийняла до відома повідомлення про резиґнацію двох соціялістичних міністрів і п'яти заступників міністрів з коаліційного уряду.

Португальська Комуністична партія повністю підтримує всі ці потягнення військової хунти, виразно прямуючи до ліквідації впливу найсильнішої в Португалії Соціялістичної партії.

В Арґентині призначено новий кабінет

Буенос Айрес. — Арґентинський президент Ізабелля Мартінез де Перон минулої п'ятниці, 11 липня, призначила новий кабінет, але вже без Хозе Льопеза Реґи, який в попередньому уряді займав пост міністра суспільної опіки і був її особистим секретарем. Як відомо, попередній кабінет зрезиґнував ще в неділю, 6 липня, щоб задовольнити вимоги робітничих спілок, опозиційних партій та збройних сил, які до великої міри обвинувачували міністра Реґу за економічні проблеми Арґентини та відмову уряду погодитися на 130-відсоткові підвишки в заробітних платнях робітників.

Після резиґнації кабінету, президент Перон погодилася на 100-відсоткові підвишки в платнях і тоді Генеральна Конфедерація Робітників, яка досі була головною підпорою пероністського руху, припинила загальний страйк.

СССР знову продає золото

Цюріх. — „Ное Цюріхер Цайтунґ" інформує, що Совєтський Союз розпочав продаж великої кількости свого золота, щоб здобути потрібні фонди на закуп пшениці, яку уряд СССР наміряє закупити в ЗСА, Канаді й інших країнах. У зв'язку з цим ціна на доляр і англійський фунт помітно зросла в Европі, а ціна на золото понизилася на 2-2.50 доляра і золото коштує тепер в Лондоні 164 доляри за унсію і в Цюріху 163.50.

КОНҐРЕСМЕН ДАДД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Українські діти передають конґресменові Даддові подарунок від імени українських політв'язнів. Стоять (зліва): конґресмен Дадд, Д. Сокальський, М. Кочур, А. Сокальський, О. Ґулиг, І. Ґулич і О. Коцур.

що за час 2-тижневої поїздки до Москви, Ленінграду і Києва він „навчився більше ніж на курсі історії". Він розмовляв не тільки зі совєтськими урядовцями, але також із дисидентами та їхніми родинами. Конґресмен Дадд заявив, що він далі не може розуміти, чому совєтські власті не хочуть дозволити на виїзд людям, які виявили бажання еміґрувати із СССР. Треба самому побувати в Совєтському Союзі, щоб відчути всеохоплюючу атмосферу страху, сказав Дадд.

„Мороз не є дисидентом"

Конґресмен Дадд твердив, що в американському розумінні Мороза аж ніяк не можна називати „дисидентом", бо в ЗСА дисидентами є ті, які „кидають бомби, або перериваають збори", а Мороз тільки користувався конституційним правом свободи слова. Проте, совєтські лідери „не вбачають жадної користи в критиці" — заявив конґресмен. Він також повідомив, що хотів відвідати Валентина Мороза у Владимірській тюрмі, але не одержав дозволу.

Зустрічі із Сахаровим і Тетяною Плющ

Дадд також сказав, що під час відвідин СССР він зустрічався із академіком - дисидентом Андреєм Сахаровим, який заявив, що знущання над Морозом і Плющем вистачальні для міжнародного протесту в обороні людських прав.

Тетяна Житникова - Плющ сказала американському конґресменові, що вона старається намовити її чоловіка, Леоніда, щоб відмовився від його попередньої критики вчинків совєтських властей, але він не хоче, не зважаючи на те, що стан його здоров'я погіршується. Вона сказала, що не певна чи її чоловіка затроюють „ліками", як також мало знала про теперішній стан здоров'я Валентина Мороза. Як відомо, сам Леонід Плющ у листах підтвердив, що його хочуть довести до божевілля різними „ліками". Недавно на Захід продісталося 23 листи Плюща до його дружини, синів і приятелів. Ці листи переклала для газети „Ди Гартфорд Курент" проф. Ірина Кирк, викладач російської мови в Університеті Коннектикату, а названа газета опублікувала уривки із них у своєму виданні з 8-го червня.

„Використати детант для оборони людських прав"

Під час зустрічі з українцями в Колчестері конґресмен Дадд сказав, що якщо детант із СССР має мати будь - яке значення, то Америка повинна виступити в обороні людських прав у Совєтському Союзі. Совєти потребують американської технології, — сказав Дадд, — але ЗСА повинні відмовитися продавати їм індустріяльні продукти так довго, як довго в СССР нарушують людські права. „Совєтські політв'язні покладають надію на нас на Заході і тому ми повинні продовжувати наші старання в їхній обороні, інформувати світ про їхню недолю, посилати петиції тощо", — заявив Дадд.

Як відомо, перед виїздом конґресмена Дадда до СССР в травні ц. р., з ним зустрілася окремо зформована делеґація Відділу УККА з Колчестеру, яка вручила йому петицію в обороні Мороза, Плюща та інших українських політв'язнів, яку підписало 4,500 осіб. Цю петицію конґресмен Дадд передав совєтським властям.

Під час зустрічі з конґресменом Даддом у суботу, 28 червня, діти колчестерської української громади вручили йому подарунок від імени українських політичних в'язнів, дякували йому за його клопотання їхньою долею і просили далі не забувати за цих політв'язнів та продовжувати старання в справі їхнього звільнення. З нагоди зустрічі присутні зложили добровільні датки на оборону українських політичних в'язнів в сумі 226 долярів і переслали гроші для Комітету Оборони Валентина Мороза у Вашінґтоні.

Після зустрічі із конґресменом Даддом відбулася нарада Українського Стейтового Комітету 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в Америці. Нарадами проводив проф. Іван Телюк, який в своїм вступнім слові широко з'ясував присутнім ціль, завдання і пляни цього Комітету та закликав, щоб якнайбільше українців включалися в роботу Комітету і допомагали зреалізувати заплановані відзначування цих двох важливих річниць.

„Назустріч вакаціям..." – число „Веселки" за липень-серпень

Основний цикл подвійного числа „Веселки" за липень - серпень ц. р. становлять матеріяли, присвячені вакаційному дозвіллю дітей, зокрема таборуванню і мандрам пластового й сумівського новацтва, як також різним вакаційним оселям.

Уведенням до цього циклу є вступна ілюстрація Ніни Мриц „Дружня гутірка", що зображає зустріч біля шатра новака зі зайчиком у новацькому одності. Осяйні ватри, веселі дні вакацій, походи - прогулянки, смішні пригоди й щоденні таборові турботи, зайняття і розваги таборовиків представлені бадьоро і з гумором у віршах Г. Чорнобицької („Минув навчальний рік"), Р. Завадовича („На зустріч вакаціям. ..") і Л. Храпливої („Ой, чи знаєш, любий брате?"..) Всі вони ілюстровані Ю. Козаком.

До цієї групи матеріялів належить також весела пригода, що зустріла ґнома Ромтомтома, якого Гоца вирядила в табір і він по дорозі загубив торбинку з харчами та віднайшов її. Але як?... — прочитайте цілу історійку „Гоца Драла" Р. Завадовича — П. Холодного.

Тісно пов'язаний з таборовими матеріялами є інший цикл, присвячений вакаційному дозвіллю дітей на лоні природи — в вакаційних відпочинкових оселях, на фармі, над морем, у горах. Це Р. Завадовича „На дротах печем ковбаски", його ж „Ведмежатко" (іл. Еко), К. Перелісної „Злодій" про пригоди братіка, сестрички, з котиком під час риболовлі (іл. Ю. Козака), Г. Чорнобицької „Заздрісний котусь" (іл. Ю. Козака) про дітей, кролика, котика, мишку й капусту, „Зухвалий горобчик" (К. Перелісна — О. Цегельська) про горобчика, який мало не пожив смерти від котикових пазурів, Г. Чорнобицької гумористичні „кінокартини" про незгоду котика і песика (іл. Ю. Козака), неймовірна придибашка Б. Даниловича з ілюстраціями Ю. Козака і музикою О. Залеського „А хіба це так було?...", врешті оповідання В. Юрченко „Мій товариш" про Лесика і велосипед (ровер).

Загальне літнє тло всіх цих вакаційних таборово - виховних і розвагово-відпочинкових матеріялів становить віршик В. Юрченко „У долоні плеще літо"...

Хоча на вакаціях діти не ходять до школи, проте багато вчаться із зустрічі з природою і з лектури, яку читають у дощові дні. До циклу пізнавальних матеріялів належить оповідання О. Литвин „Маленький вітер" (іл. З. Онишкевича) про те, чого навчився Петрик від черепашки-мущельки, яку знайшов на морському березі, і розповідь Д. Чуба про прирученого кенґуру Гоп-Гопа і його приятеля пса Бубі на австралійській фармі (з кількома знімками).

Історично - пізнавальний матеріял, це розповідь за Д. Мордовцем „Перемога на Січі" про невдалий напад турків і татар на Січ і їх розгром січовиками. Розповідь прикрашена кількома картинами з життя запорожців.

Цей матеріял є переходом до історичної казки „Характерник з Січі" М. Погідного (іл. М. Михалевича), якої перший розділ вміщений у числі липень-серпень. Казка буде закінчена в грудні ц. р.

Вона перегукується з образковою історійкою - безкінечником „Богдан, січовий стрілець" (Р. Завадович - П. Холодний), бо герої обох казок — характерники (козацькі чарівники). У першому розділі нової казки розказується про хлопця, який виріс у лісі, зустрівся з козаками-запорожцями і на турі (дикий буйвіл) приїхав з ними на Січ.

У 17-му розділі „Богдана, січового стрільця" розказано про саботажну роботу Богдана і його товаришів і про оточення їхнього сховку червоними солдатами.

Два чергові розділи „Лисички сестрички" (А. Лотоцький-Білоусенко — іл. М. Михалевич) розказують про сплітки,які розповідає білочка лісовим друзям про невдачі лисички. Ці розповіді викликають загальний сміх лісових жителів.

У рубриці „Наша пошта" вміщений привіт „Веселці" від учасників зустрічі новацьких виховників під проводом пл. сен. Гойдиш і пл. сен. Т. Старуха, з фотами, а в рубриці розваг подано багато загадок, пов'язаних з вакаційним сезоном.

Цей огляд „Веселки" за липень - серпень показує, який багатющий матеріял приносить читачам вакаційне число журналу. На 24-ох сторінках вміщено понад двадцять різних наголовків віршів, казок, оповідань, розповідей - статейок, гутірок, гуморесок, розваг, дописів, листування і коло 50 ілюстрацій, фот, заставок, кінцівок.

Число надруковане шістьма грайливими літніми кольорами.

Б. Б.

ДИРЕКЦІЯ СПІЛКИ „ПЕВНІСТЬ"
в ЧІКАГО, Ілл.
ЗЛОЖИЛА СУМУ
250.00 ДОЛЯРІВ
ЯК ЧЕРГОВИЙ ДАР НА ЦІЛІ НТШ в ЗСА.
За цей дар складаємо Дирекції Спілки [illegible] подяку.
УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
повідомляє Українське Громадянство, що 8-го липня 1975 року в Річмонд, Мейн, в Північній Америці, помер академічний мистець-маляр, громадянин-[illegible], воїн українських армій визвольної боротьби

сл. п.
СЕВЕРИН БОРАЧОК

Покійний народився 1898 р. в селі Серопко, Теребовельського повіту в Західній Україні. Похорон відбувся у місцевості Річмонд, Мейн, 12-го липня 1975 року
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ОМУА

Замість квітів на могилу
сл. п. МАРІЇ з ГОЛУБІВ КОЗІНЧУК
складаємо 25.00 долярів
на Фонд Українських Студій в Гарвардському Університеті.
Богдан і Марія РОБАКИ з Дітьми
Ірвінгтон, Н. Дж., 8. VII. 1975.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. ЕЛЕОНОРИ ХОМЯК з дому МИДЛЯК
складають 25.00 долярів
на Фонд видання англомовної Історії України М. Грушевського в рямках НТШ в ЗСА
Скрентон, Па. Франка і д-р Матвій СТАХОВІ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
СЕСТРИ
бл. п.
ЯРОСЛАВИ АННИ ГАНКЕВИЧ
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ

18-го липня 1975 року
в НЮ ЙОРКУ — в церкві СВ. ЮРА, о год. 8:30 ранку;
в РИМІ — в церкві СВ. СЕРГІЯ і ВАКХА;
в БАЛТИМОРІ, Мд. — в церкві СВ. МИХАЇЛА, о год. 8-ій ранку;
в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й. — о год. 9-ій ранку;
в ЕДМОНТОНІ, Канада — в катедрі СВ. ЙОСАФАТА, о год. 9-ій ранку;
в ТАНДЕР БЕЙ, Канада — в церкві ПОКРОВИ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ, о год. 9-ій ранку.

19-го липня 1975 року
в ЙОНКЕРСІ, Н. Й. — в церкві СВ. МИХАЇЛА, о год. 8-ій ранку.
[illegible] в ці дні Покійну в своїх молитвах.
СЕСТРИ і БРАТИ з РОДИНАМИ

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ПРО ПРОДАЖ ЗЕРНА ДЛЯ СССР І ЗУСТРІЧ ІЗ СОЛЖЕНІЦИНИМ

Чікаго. — У суботу, 12 липня, президент Джералд Форд заявив під час пресової конференції, що вітав би новий продаж зерна для Совєтського Союзу, але зазначив, що якщо продаж стане дійсністю, то американський уряд подбає, щоб не було продано забагато зерна, бо це могло б дуже піднести ціни на харчові продукти в Америці. Він сказав, що уряд ЗСА мусить дбати про американських споживачів, поліпшити балянс закордонної торгівлі країни, і тому справа продажу зерна для СССР буде точно розглянена. П р е з и д е н т сказав, що цьогорічні жнива пшениці і кукурудзи будуть рекордові і тому ЗСА зможуть виконати свої гуманітарні зобов'язання щодо потребуючих в бідніших країнах світу, поширюючи програму „харчі для миру". Він заявив, що експорт зерна буде нагородою для американських фармерів за їхню продуктивність, але також натякнув, що навіть із наглядом Уряду над продажем зерна за кордон, включно із СССР, ціни хліба в Америці можуть „дещо зрости", хоча запевняв, що цей зріст в цінах був би мінімальний.

Того самого дня, в суботу 12 липня, пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен повідомив, що президент Форд радо зустрінеться із нобелівським лавреатом і російським дисидентом Александром Солженіциним, який тепер перебуває в ЗСА, якщо Солженіцин бажає бачитися з Президентом. Але Нессен зразу зазначив, що якщо така зустріч відбудеться, то Білий Дім не хоче, щоб вона була інтерпретована як така, що має на меті „підірвати процес відпруження в світі". Як відомо, президент Форд в кінці червня і на початку липня, на пораду Крайової Ради Безпеки, кількакратно відмовився зустрінутися із Солженіциним, бо така зустріч, мовляв, могла б пошкодити політиці „детанту" із СССР. Минулої суботи Рон Нессен заявив, що Президент радо зустрінеться із Солженіциним, але підкреслив, що Білий Дім не переслав російському письменникові формального запрошення. Сам Солженіцин на телевізійній програмі в неділю, 13 липня, відмовився коментувати нові заяви Білого Дому, а тільки сказав, що у вівторок має зустрінутися із 24-ма сенаторами.

Під час суботньої конференції в Чікаго жадний із кореспондентів не питав президента Форда в справі Солженіцина. Натомість Президент відповів на ряд інших питань, зв'язаних із внутрішньою і закордонною політикою ЗСА. Він повідомив, що незабаром перешле Конгресові плян ступневого знесення урядової контролі над американськими нафтовими продуктами, щоб в такий спосіб заохотити американські фірми збільшити продукцію, але запабіїти раптовому збільшенню в цінах. Тому знесення урядової контролі буде поступове.

СПОРТ

„Ч. СІЧ" ПЕРШУНОМ „А" КЛЯСОВОГО МІЖНАРОДНОГО ВІДБИВАНКОВОГО ТУРНІРУ

Глен Спей, Н. Й. — В суботу і неділю, 28-29 червня ц.р., тут на оселі УРС „Верховина" відбувся 1-ий Міжнародний відбиванковий турнір — на відкритих кортах, в якому взяло участь 13 дружин з різних міст: Ню Джерзі, Ню Йорку і Ровд Айленду. Цей турнір зорганізував і перевів Провід чоловічої відбиванкової ланки УСТ „Ч. Січ", з яким тісно співпрацювали: секретарка Відбиванкової Федерації східніх ЗСА — Керол Кугр з Ню Йорку та спортовий директор Поліційної Академії в Ню Йорку — Том Ганіґен.

Змагання турніру з причини дощової погоди, розпочалися в суботу по полудні в закритій залі середньої школи м. Елдрідз, Н. Й., поблизу Глен Спей, а в неділю, вже при добрій погоді, продовжувалися на відновлених кортах „Верховини". Згідно з пляном Проводу турніру, гри проходили в „А" клясовій грі, круговою системою по 2 з 3-х сетів в якій 1-ша дружина „Ч. Січі", вигравши усі змагання здобула звання першуна і Трофей Фундації „Верховини". Трофей найкращого стинача в цій групі здобув визначний змагун „Ч. Січі" — Нестор Паславський.

Кінцевий показник табелі „А" клясової групи:

1. „Ч. Січ" 8:0 точ.
2. Вандербілт Н. Й. 6:2
3. Гаїті В. К. 4:4
4. Білоруський В. К. 2:6
5. Провіденс В. К. 0:8

В „Б" клясовій групі змагалося усіх 8 дружин в цьому числі УСК Ню Йорк і збірна „Ч. Січі" — Ню Йорк В. К. Після закінчення гор круговою системою в цій групі відбулися: півфінальні й фінальні гри 4-ох дружин, що зайняли перші 4-ри місця. Остаточно у фіналі Апер Сентрал Парк Н. Й. переміг Кемден УМСА і таким чином здобув Трофеї турніру „Б" групи.

Кінцевий показник табелі „Б" групи перед півфіналами:

1. Апер Централ Парк Н. Й. 13:1
2. Ню Йорк Поліс Департмент 11:3
3. Кемден УМСА 10:4
4. „Ч. Січ" — Ню Йорк В. К. 9:5
5. Курса-Латвіянс В. К. 4:10
6. Рамсон В. К. Н. Дж. 3:11
7. Білоруський В. К. Нюмен „Б" 2:12
8. Український Спорт. Клюб Н. Й. 2:12

Склад 1-ої дружини „Ч. Січі" що здобула першенство в цьому турнірі був: Н. Паславський, М. Паславський, П. Мельник, Я. Тушик, Г. Вишиґанов, Е. Вінникур, О. Рівера. Названі три перші наші молоді змагуни змагалися в юнацькій збірній східніх ЗСА в турнірі в Детройті, яка на к. 50 дружин ЗСА зайняла 3-тє місце.

БОРИС БАЧИНСЬКИЙ ШАХОВИМ ПЕРШУНОМ УСЦАК НА 1975 РІК

Як вже раніше повідомлялося цьогорічні шахові першенства УСЦАК відбулися 17-18 травня в Рочестері в приміщенні Українського Вест Сайд Клюбу, якими проводили: Богдан Миндюк з Торонта (ланковий шахів УСЦАК) і Богдан Назарко з Торонта (заступник ланкового).

Змагання турніру проходили швайцарською системою по 5 рунд, в яких в цьому році взяло участь усіх 18 шахістів з таких наших спортових осередків: УСО „Тризуб" Філядельфія, СТ „Україна" Торонто, УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк, Українсько - Американський Спортовий Клюб Рочестер і УСТ „Черник" Детройт. Спонзорами цьогорічного турніру були наступні фірми і добродії українського спорту: Монт Блянк Девелопмент Лімітед, пожертвував 250 дол. (Остап Винницький Торонто) президент, Р. Чолкан і Спілка (Торонто) 100 дол., СТ „Україна" Торонто 25 долярів.

Велике признання належиться Романові Кузилякові за технічне підготовлення турніру та голові УСЦАК — Романові Куцілеві за підготову бенкету, що його влаштував для шахістів вже згаданий Український Вест Сайд Клюб, в часі якого відбулося вручення нагород.

Кінцевий показник табелі гор шахових першенств УСЦАК 1975 р.

1. Б. Бачинський (УСО „Тризуб" Філядельфія 4 1/2 точок
2. Ю. Луцишин (УСО „Тризуб" Філядельфія 4 точок
3. О. Коцюба (Централя, Пассейк) 4
4. Б. Миндюк (СТ „Україна") Торонто 3 1/2
5. Б. Назарко (Ст. „Україна") Торонто 3
6. А. Лупняк (СТ „Україна" Торонто 3
7. Р. Тишовницький (УАСТ Рочестер 3
8. Р. Козиляк (УАСТ Рочестер) 2 1/2
9. П. Гаврющенко (УСТ „Ч. Січ") Нюарк 2 1/2
10. С. Новаківський УСО „Тризуб") Філядельфія 2 1/2
11. О. Маньківський (УАСТ Рочестер) 2 1/2
12. Ю. Колтун (УСО „Тризуб") Філядельфія 2
13. К. Елгерт (УСТ „Ч. Січ" Нюарк 2
14. М. Єйна (УАСТ Рочестер) 2
15. В. Шелепінський (СТ „Україна" Торонто) 2
16. І. Павлічка (УАСТ Рочестер) 1
17. З. Томків (УСТ „Черник" Детройт) 1
18. Р. Куціль (УАСТ Рочестер) 0

Нагороди Чашу і 250 дол., вручено першунові Б. Бачинському. По 62 дол., вручено Ю. Луцишинові і О. Коцюбі, 30 дол., Б. Миндюкові, та 25 дол. шахістові юнакові О. Маньковському з Рочестеру.

О. Твардовський

Музичний попис визначних учнів з УМІ

Одні ще не скінчили з нарікаваннями на задовгий фестиваль у Ню Джерзі, а інші вже бідкаються — і якже слушно — що програма визначних учнів Українського Музичного Інституту, в Українському Інституті, 8-го червня ц. р., в Ню Йорку, тривала понад три години й була задовга. Раз уже треба б зрозуміти, що такі речі, як довжина програми всякої імпрези, мусить бути дуже докладно і багатократно обдумана та вимірена заздалегідь, щоб не перевтомлювати людей, зі шкодою для кінцевого враження.

Починати концерт — найважче, а таке завдання припало Наді Яворській (кл. проф. Богданської), що зі своєю учителькою бездоганно виконала частину „Концерту Д-дур" Гайдна. Цей же Концерт продовжував чітким ударом Борис Буняк, замість із оркестрою, знову ж з тією самою вчителькою при фортепіяні. Розігравшись на „Прелюді Дес-дур" Шопена, ніжно заграла: „Першу Арабеску"- Дебюсі Елізабет Гофман (кл. проф. Карaнович). Гарне враження, гідне навіть деякого подиву, зробила нова учениця УМІ (кл. проф. Чипак) своїм „Інтермеццом Е-моль" і „Балядою Г-моль" Брамса: була це Марта Шраменко. Швидко і помітно розвивається талант Лариси Гусак, що виконала гнучко з Моцартового „Концерту Д-моль" довжелезне „Алеґро"; при другому фортепіяні її учительки Г. Клим. Соня Шереґ (кл. проф. Чічки-Андрієнко) зробила значний поступ від торічного виступу. Займайче було її Дебюсі: „В сяйві місяця і ефектовне та таке своє — „П о е м а К а р п а т" Фоменка. Тані Бабенко (кл. проф. К л и м) краще вдався Косенковий: „Етюд Фіс-моль", як Бартока „Болгарський танок ч. 6". Роберт Дурзо (кл. проф. Каранович) пробував своїх сил у вимогливій „Сонаті Ц-моль", оп. 13, Беттовена. Хоча деякі пасажі вийшли дещо замазано, інші не зовсім ритмічно й хоча ще без індивідуального а в т о ритету, проте динаміка (напр. крещендо) була часто навіть похвальна і в цілому учень опанував композицію. Концерт мав серед своїх виконавців навіть дві представниці УМІ з Детройту. Одна з них Анна Марія Ґалюра (мабуть еспанка), яка може тому, що здалека, закінчувала першу частину імпрези. Однак із-за того, що грала слабше, як її попередниця М. Мачай, візьмемо гостю першу до уваги. „Прелюд Цісмоль" Рахманінова в виконанні Ґалюри робив добре враження і випав корисніше, як Вебера: „Запросини до танку" (кл. проф. Лідії Єої). Марта Мачай вийшла найкраще не тільки у першій частині виступу, але з цілого концерту. Заграла вона (кл. проф. Байлової), Шуберта: „Ємпромтю Ес-дур" оп. 90 і Барвінського „Пасторальний Прелюд". З композиції Барвінського можна б ще більше вичарувати, головно наприкінці. Та Шубертів твір звучав далеко краще, як можна було від неї очікувати, бо просто захоплююче. Таке піяно в доцьогочасній історії УМІ мала тільки давніше учениця Шлемкевич, тепер замужня Савицька. Це був справжній молодечий піянізм.

Навіть для імени цілої школи некорисно, коли вже другий рік, на програмі появляється ім'я учениці, яка зовсім не являється на виступ.

Не так легко приходиться учневі, змінивши вчителя, а таке приключилось із Андрієм Кметою (кл. проф. Каранович). Проте він починає знаходити себе, робить поступ і йде вперед. Виконав він Баховий „Прелюд" і „Фугу Ц-моль" та — нарешті знову щось рідне — Косенкову: „Куранту Е-моль". Дві ті самі речі в програмі не годяться і то навіть тоді, коли учениця із Детройту, Соня Стельмах (кл. проф. Лідії Сої), відіграла річ зовсім добре, а саме дубльованого Шуберта: „Емпромптю Есдур", оп. 90. Брамсова „Рапсодія Г-моль" знаменувала в неї музикальність. Оксана Федоренко (кл. проф. Богданської) лишає по собі постійно симпатичне враження. Дебюссі: „Затоплена святиня" була більше переконлива кольором, а Ліст у „Танку карликів" — технікою. Сопрано, Лярисa Магун-Гурин (кл. проф. Здрайковського) співала чисто і куди свобідніше, як звичайно. Вона все блищить верхніми тонами, — дзвінкими і певними. Проспівала арії з „Манон Леско" Пуччіні, з „Фавста" — Гуно, „Тече вода" Фоменка і народну в обробці Чишка: „Чом, чом". Акомпаньював музикально і досвідчено диригент Лев Стругацький. Тая Саламаха (кл. проф. Каранович) з молодечою зрілістю віддала „Етюд Ціс-моль" оп. 25, а особливо „Фантазію - Емпромтю Ціс-моль" Шопена. Закінчував імпрезу Олег Сохай (кл. проф. Чипак) Скрябіновим „Етюдом Діс-моль" і „Сонатою Ц-дур", оп. 53, (Алогро коя бріо). Видко, що вчителька наполегливо працює із ним, бо його удар втратив багато з попередньої гостроти і вишляхетнів. І хоча Скрябін технічно добрий, проте динамічно ще заголосний чи замало зрізничкований. Беттовен звучав переконливо і приємно.

Наша громада замало цікавиться існуванням і розвоєм УМІ. А це все ж молодеча остоя української культури. На це з повним правом жалілася президент УМІ п-і проф. Байлова. Однак із другого боку, мало-хто з нашої суспільности може бути дійсно зацікавлений довжелезним виступом УМІ, коли в програмі цього виступу виднiють тільки 3 українські композиції. Отже обидві сторони мусять зробити рішучий крок у додатньому напрямі. Це абсолютно конечне.

Теодор Терен - Юськів

Вісті з Українського Музею в Стемфорді

Український Музей, крім жертводавців на його потреби в грошовій формі, має теж добродіїв, які дарують до Українського Музею, часом дуже великої музейної вартости, предмети, чи для бібліотеки книжки.

Таким дуже цінним даром для нашого Музею і Бібліотеки було уфундовання СУК - „Провидіння" — всіх можливих видань творів Тараса Шевченка, а в тому оригінальне перше видання „Кобзаря" із 1840 року. На цю ціль Головна Управа СУК - „Провидіння" висиґнувала 2.000 дол. Ми з вдячністю мусимо зазначити, що цю колекцію готов був нашій Бібліотеці уфундувати теж Владика Василь Лостен. Для Музею подарували п-во Петришини з Джерзі Сиіті, оригінальний жіночий стрій із містечка Угнева. Це дуже цінне доповнення до нашої багатої збірки народної ноші. З посмертних дарів пок. о. Володимира Довговича, ми одержали олійний образ „Зимовий краєвид" кисти Івана Труша. Парафія з Амстердаму передала портрет о. Еміля Бартоша, першого пароха Амстердаму.

Для Бібліотеки нашого Музею ми набули 20-томове повне видання творів Івана Франка. Також кожночасно доповнюється виданнями „Смолоскипу", „Сучасности" і „Прологу" (які пересилає Ніна Ільницька). Ми одержуємо постійно видання Українського Музею-Архіву з Клівленду (пп. дир. Л. Бачинський і Ст. Кікта). Д-р Юліян Максимчук передав до нашого Архіву, матеріяли до історії роду Петрушевичів, як теж примірники самої книжки „Рід Петрушевичів". Д-р Іван Тритяк подарував до Бібліотеки 8 примірників видань УВУ, інж. Михайло Тишовницький свою книжку „Мої пам'ятки", д-р Ярослав Туркало: працю „Нарис історії Вселенських Соборів". Михайло Каній передав до нашого Музею дуже цінну збірку „Українських значків". Це незвичайно цінне доповнення до наших українознавчих пам'яток Музею поповнюється теж документами видання УКУ і Богословії в Римі та виданнями Записок ЧСВВ в Римі. Останньо, Т-во Українських Інженерів переслало нам свої видання і також сподіваємось, що інші Товариства і Видавництва надішлють нам свої видання. Ми не маємо змоги всього купувати й тому просимо всіх видавців по одному примірникові вислати до Бібліотеки Українського Музею в Стемфорді.

Завдяки дбайливості наших попередників, тепер зберігаються в Архіві і Бібліотеці Музею вартісні матеріяли, які служать і служитимуть нашим дослідникам у їхніх працях над українською культурою. Збірними зусиллями зможемо дальше розбудовувати Архів, Бібліотеку і Музей. Для збереження найцінніших книжок, чи інших вартісних архівних матеріялів, ми закупили вогнетривалу шафу.

Всім нашим дотеперішнім добродіям і в майбутньому щира подяка за пам'ять про нашу спільну Установу.

Д-р Василь Ленцик
Директор
Українського Музею і Бібліотеки в Стемфорді, Конн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 19-го ЛИПНЯ 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ 14-ий Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 690 Сенфорд Авеню. Проситься чл. прибути і відібрати свої дивіденди. — М. П. Отрок, секретар.

ТАРЗАН, Ч. 7331. Тарзан накреслює плян дії

Хоча ми не бачимо тебе, Тарзане, то скажи нам, що маємо далі робити?..

Спрямуйте ваш гелікоптер в сторону малої галявини, яка находиться направо від вас...

...Хоча ці тубільці дуже грізні, то ваш гелікоптер, який раптом з'явиться над їхніми головами, напевно створить паніку, бо вони забобонні!.. Решту залишіть мені!!